

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. Præmittuntur quædam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

excedit, nec inde sequetur, motum illum fuisse in instanti, quia sicut corpus illud, per partes recedit, nec habet vim, nisi determinatæ celeritatis principiandæ, ita, & per partes succedit aer.

QUÆSTIO III.

De inceptiōe, & desinētiōe motus.

HÆc quæstio, ad multas materias Theologicas, & Philosophicas, intellectu est necessaria, quod tamen difficillimum erit, deducetur per motum Corollarii, ex materia, de quantitate.

DIFFICULTAS I.

Premittuntur quædam.

PRÆMITTO primò. *Eaque hic dicuntur, de Inceptione & desinētiōe motus, proportionaliter applicanda sunt, de ipsis terminis motus.* Et quia, termini motus, interdum sunt res permanentes, interdum successivæ, hinc & motus, alii sunt permanentes, alii successivi. Rursus, ex permanentibus, alii sunt termini indivisibiles, & quoad se, & quoad modum incipiendi, & desinendi, quomodo incipiunt & desinunt, anima, Angelus, actus intellectus; alii verò sunt divisibiles quidem quoad se, tamen indivisibiliter incipiunt, ut visio, phantasma materiale, &c. Jam verò, quod attinet ad terminos motus successivi; isti interdum sunt successivi per se, tam quoad modum incipiendi, quam quoad suam entitatem, quale est tempus, motus localis, alii successivi, quoad modum incipiendi, idque per accidens, eò quod toti simul, incipere potuerint, ita v. g. dum intenditur gratia, motus ille, quemadmodum, est successivus, quia, tota simul intensio gratiæ produci potuit, & de his omnibus, in præfenti dicendum.

PRÆMITTO secundò: *In hac Materia attendendum est*, tam quoad formas substantiales, quam quoad accidentales, impossibiles, sive quoad se, ut est, odium, & amor, sive impossibiles, quoad intensionem, qualis est oppositio, inter summum calorem, & frigus; attendendum inquam est primò, ut talis, ipsis, modus incipiendi, & desinendi tribuatur, vi cuius, non sequatur, duas esse formas in subiecto simul, sive sint illæ substantiales, sive impossibiles accidentales. Secundò attendendum est, ne ex modo incipiendi, & desinendi, sequatur esse aliquod instans, quo materia, sit sine ulla forma substantiali.

PRÆMITTO tertio. *Modos istos incipiendi, vel desinendi, dividi in intrinsecos, & extrinsecos.* Intrinseci modi, sive desinendi, sive incipiendi, important semper esse: Modi autem desinendi & incipiendi extrinseci, semper important non esse, pro tunc, cum incipiunt, vel desinunt. Dicuntur autem modi desinendi per esse, pro tunc, dicuntur inquam, modi intrinseci, quia i-

psum esse, illis ipsis instantibus intrinsecatur, & est, esse illorum terminorum, tunc, cum est esse ipsarum interceptionum & desitionum, sicut è contra, modi incipiendi & desinendi, qui sunt per non esse, pro tunc dicuntur extrinseci, quia illis, non intrinsecatur esse.

PRÆMITTO quartò: *Quando aliquid, incipit intrinsecè, vera est de illo, hæc propositio: Nunc est tempore antecedenti, non erat, ubi esse formæ, & esse illius instantis principiati, secum intrinsecantur, quando autem aliquid desinit intrinsecè, verum est de illo dicere: Ultimò est, tempore sequenti non erit, ubi desitio, adhuc intrinsecatur, cum esse. Quando autem aliquid incipit extrinsecè, verum est de illo dicere: Nunc ultimum non est, immediatè post erit, ubi inceptio non habet intrinsecatum sibi esse, sed sequelam tantum, esse immediatè futuri importati, etiam desinat extrinsecè, verum est de illo dicere: Primò non est, immediatè antè fuit: diciturque hic modus, existendi extrinsecè, quia non involvit esse.*

PRÆMITTO quintò. *Præter hos modos incipiendi, & desinendi, comminisci aliquos, modum incipiendi, & desinendi, in tempore indeterminato, quod licet indeterminatum sit, antecedit tamen certum aliquod, v. g. ultimum durationis instans, & ita dicunt. Si Deus formaret tale præceptum, fac amoris actum, ante ultimum instans tuæ vitæ, non servando illud præceptum, peccaret mortaliter homo, & tamen desitio gratiæ, & inceptio peccati, in nullo sit tempore determinato, quia quodcunque determinatum tempus, cum sit divisibile, non importat obligationem, si enim divisibile est, nondum est immediatum, ante ultimum instans vitæ, præceptum autem erat, de eliciendo actu in tempore, immediatè antecedente instans mortis, quia aliàs daretur instans, ante instans. Ergò, peccabit in tempore indeterminato, nihil enim aliud excogitari potest.*

RESPONDET primò Konin: *Quòd sit peccaturus, ante instans, inter quod, & inter ultimum instans vitæ, intercedit tempus, sed ita breve, ut in illo, moraliter loquendo, non possit impleri præceptum, ad quod humano modo explendum, requiritur tempus majus.*

NON SATISFACIT hæc responsio. Nam demus, Angelo impositum hoc præceptum, quando ille Angelus peccabit? non peccabit in instanti, antecedente ultimum instans vitæ, aliàs dabitur instans, ante instans, non in instanti, post quod intercedit tempus, quia adhuc illo tempore, posset Angelus implere præceptum, non in certa aliqua parte temporis, quia post illam certam partem, adhuc est aliquid temporis, ergo illo adhuc impleri præceptum potest. Quando ergo ille Angelus peccabit?

RESPONDET secundò Lugo, disp. 4. de Sacram. Sect. 6. *Illud præceptum non posse dari, quia præceptum*

ceptum importat obligationem, obligatio ligationem subditi, ad aliquid, quod nisi faciat, peccet, hæc ligatio subditi, importat redactionem ad talem statum, in quo citra peccatum, aliud facere non possit, tunc autem, inquit, ideo non ita se haberet, quia in quolibet instanti, vel in qualibet parte temporis, posset adhuc differre, si vellet, ergo nunquam obligaretur.

NON SATISFACIT hæc responsio, in principiis, tenentium, componi tempus ex indivisibilibus, quia datur instans, immediate antecedens instans vitæ. Non satisfacit etiam in principiis tenentium componi tempus, ex partibus infinitum divisibilibus, quia datur saltem instans ultimum vitæ, cur ergo tunc non obligabit hoc præceptum.

RESPONDETUR tertio: Peccatum illud hominem, in tempore indeterminato. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia nullæ dantur istæ partes indeterminatæ, ut dictum supra. Tum quia, datis partibus, ipsis indeterminatis, non salvabitur difficultas adlata: quia etiam illa pars incerta, & indeterminata; quæ tu, dicis incipere peccatum, & desinere gratiam, adhuc est divisibilis, adeoque poterit posterius, committi peccatum, & desinere gratia. Tum quia, hæc responsio, præjudicat scientiæ Dei, quia, ex illa sequitur, Deum nescire, quando aliquid primo fiat, quia nescit, quando primo subtrahit concursus conservativum gratiæ, subtrahit enim illud, ut tu dicis, in tempore incerto.

Resolvatur tota doctrina præmissi quarti.

ASSERO primo: *Non dari ullam inceptionem, & definitionem, in tempore indeterminato.*

RATIO, quia nullæ dantur, partes temporis indeterminatæ.

ASSERO secundo: *Possit Deum, hoc imprimis modo, prædictum præceptum ferre, volo, ut instanti, immediate antecedenti, elicias actum, tuncque antecedenti instanti, ipsum instans mortis, peccabitur.*

RATIO, quia, si hoc non posset fieri, ideo non posset fieri, quia sequeretur, instans post instans, hoc non tenere, alibi dicta, suadent.

ASSERO tertio: *Possit Deum, hoc alio modo, prædictum præceptum formare, volo, ut in tempore immediate antecedenti, instans mortis, elicias actum, & tunc, ille actus, obligabit, in minimo Physico temporis: quod, si dividas, non erit jam tempus, & est immediatum instanti mortis, quia, post hoc minimum Physicum temporis, non est dare quidquam temporis.*

Et quia decidenda sunt inceptions, & definitiones, conformiter ad hanc doctrinam, ut illa in compendio representetur.

TENERI posset: Tempus Mathematicè acceptum, componi ex indivisibilibus, ita tamen, ut tempus acceptum sic, non sit nemine cogitante, sub formalitate Mathematici; sed tan-

tum objectivè, & fundamentaliter, in quantum, rerum duratio, fundat veritatem, hujus propositionis: Nunc est. Quod si, illud tempus non est, nemine cogitante, nec compositio illius, erit nemine cogitante. Tempus autem, Philosophicè acceptum, componitur ex minimis Physicis, quæ si dividas, jam non poterunt habere rationem prioris, & posterioris, adeoque nec quantitatem sibi debitam, & hoc tempus, est nemine cogitante, ita, ut in illo, his, quæ fiunt in instanti, nihil omnino proportionatum, respondeat. Ut alia hujus materiæ pernoscantur. *Sic*

DIFFICULTAS II.

Quid tenendum?

IN communi sententia; circa inceptionem rerum permanentium hæc est.

PRIMA DIFFICULTAS. Non possunt incipere intrinsecè, & desinere extrinsecè, formæ substantiales, eodem instanti, quia secundum explicationem horum terminorum, verum esset dicere, de forma desinenti, Nunc ultimò est; & de forma incipienti, Nunc primò est: hoc autem dici non potest, quia aliàs eodem instanti, duæ formæ substantiales, eandem materiam informarent. Quod ipsum probatur, quia erit adhuc illa forma, de qua verum est dicere; Nunc ultimò est, quia si pro illo instanti, non esset, falsa esset propositio, ultimò est, quia difformis objecto, affirmando scilicet esse, quod non est. Ex altera parte, esset etiam illa forma, de qua verum est dicere; Nunc primò est, quia si illa forma, non esset, illa propositio vera non esset, utpote difformis objecto. Non possunt etiam formæ substantiales, in uno instanti intrinsecè incipere, & desinere, in alio sequenti, quia jam dabitur contra principia communis sententiæ, instans post instans, Non possunt etiam formæ substantiales, desinere ita, ut inter inceptionem, aliàs formæ substantialis, intercedat tempus, quia aliàs illo intercedente tempore, daretur materia, spoliata omni formâ substantiali.

SECUNDA DIFFICULTAS est, in communi sententia, quod scilicet, non possint formæ substantiales (idemq; judicium, de impossibilibus) incipere intrinsecè, & desinere extrinsecè.

RATIO. Illo instanti, quo verum est dicere: Nunc primò forma est, verumne est dicere, ultimò non est forma præcedens, vel certè, verum id fuit, in antecedenti instanti, vel in tempore interjecto. Non primum, quia si in eodem instanti, in quo, verum est dicere: Nunc primum incipit forma, verum etiam est dicere: Nunc ultimò non est forma, quaro, an duobus illis instantibus inceptions, & definitionis, convenientibus in unum, respondeat aliquid proportionatum, in tempore successivo, vel non responderet: si in tempore, non responderet quidquam proportiona-